

บทความวิชาการ
การฟอกเงินโดยผ่านสกุลเงินดิจิทัล : แนวคิดทฤษฎี
Money Laundering through Digital Currencies:
Theoretical Perspectives

วันที่รับบทความ (Received) : 29 สิงหาคม 2568
วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 15 กันยายน 2568
วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 กันยายน 2568
วันที่ตีพิมพ์บทความ (Publish an article) : 30 กันยายน 2568

ณัฐธินิชา ยิ้มซ้าย ¹

Natthanicha Yimsai

เลขที่ 39/349 หมู่ที่ 1 ถนนเลียงเมือง ตำบลบางกุ้ง

อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

No. 39/349 Moo 1, Liang Mueang, Bang Kung Subdistrict,

Mueang District, Suratthani Province 84100

E-mail: shogun-palm-p@hotmail.com

¹ ผู้เขียนหลัก (first author)

บทคัดย่อ

การฟอกเงิน เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเงินของนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีทางการเงินได้พัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด การเกิดขึ้นของสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) และระบบบล็อกเชน (Blockchain) ได้สร้างทั้งโอกาสและความท้าทาย กล่าวคือ ในด้านหนึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวช่วยส่งเสริมความสะดวก รวดเร็ว และลดต้นทุนในการทำธุรกรรม แต่อีกด้านหนึ่งกลับเปิดช่องให้เกิดการฟอกเงินในรูปแบบใหม่ที่ซับซ้อน และยากต่อการติดตาม และการตรวจสอบ

บทความนี้ จึงมุ่งศึกษารูปแบบการฟอกเงินโดยผ่านสกุลดิจิทัล โดยวิเคราะห์การฟอกเงินโดยผ่านสกุลเงินดิจิทัลผ่านแนวคิดและทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้อง อาทิ ทฤษฎีการสมคบ (Conspiracy Theory) ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation) ทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์ (Maslow) ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรม (Due Process Model) และทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Theory) เพื่อทำความเข้าใจการฟอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัล และสามารถออกแบบมาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางการเงินในโลกดิจิทัล อันจะนำไปสู่การรักษาสมดุลระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการคุ้มครองความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสังคม

คำสำคัญ: การฟอกเงิน; สกุลเงินดิจิทัล; บล็อกเชน

Abstract

Money laundering constitutes a critical issue that adversely affects the economic system and financial security of nations worldwide, particularly in the digital era where financial technologies have advanced at an unprecedented pace. The emergence of digital currencies (Cryptocurrency) and blockchain systems (Blockchain) has created both opportunities and challenges. On the one hand, these technologies enhance convenience, efficiency, and reduce transaction costs; on the other hand, they provide avenues for new forms of money laundering that are increasingly complex and difficult to trace and monitor.

This article therefore aims to examine the patterns of money laundering through digital currencies by analyzing such practices in light of relevant concepts and theories, including the Conspiracy Theory, the Aiding and Abetting Theory, the Motivation Theory, Maslow's Hierarchy of Needs, the Due Process Model, and the Crime Control Theory. The purpose is to establish a comprehensive understanding of money laundering through digital currencies and to design appropriate and effective regulatory measures. Furthermore, it underscores the importance of fostering international cooperation in the prevention and suppression of financial crimes in the digital sphere, thereby contributing to the maintenance of a balance between the promotion of innovation and the safeguarding of economic security in society.

Keywords: Money Laundering; Digital Currency; Blockchain

1. บทนำ

ยุคดิจิทัลทำให้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันกลายเป็นเรื่องปกติ (เสกสันต์ พันธุ์บุญมี, ม.ป.ป.) แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะเข้ามาเพิ่มความสะดวกสบายให้กับชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วโลก แต่ความท้าทายที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมมีความรุนแรงมากขึ้นตามความทันสมัยของเทคโนโลยี ปัญหาการฟอกเงิน เป็นอีกหนึ่งอาชญากรรมทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง (Carolina Claver, Chady El Khoury, Rhoda Weeks-Brown, 2023) โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งในอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการ การลงทุน รวมถึงด้านธุรกรรมทางการเงิน (ศิวินท์ หมุนสิงห์, ม.ป.ป.) อย่างสกุลดิจิทัลที่เริ่มต้นจากการพัฒนาระบบการโอนเงินที่สาธารณะร่วมกันทำงาน โดยไม่ต้องใช้สถาบันการเงินหรือหน่วยงานใดเป็นตัวกลางในการตรวจสอบและบันทึกข้อมูลการโอนเงิน หากแต่ทุกคนสามารถอาสามีส่วนร่วมโดยการนำคอมพิวเตอร์ของตนเองมาร่วมทำงานในระบบนี้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเมื่อต้นทางส่งโอนเงินไปยังปลายทาง คอมพิวเตอร์ของทุกคนในระบบจะเห็นคำสั่งดังกล่าว และช่วยกันตรวจสอบว่าการส่งโอนดังกล่าวมาจากต้นทางที่แท้จริงหรือไม่ และต้นทางมีเงินเพียงพอหรือไม่ ซึ่งกระบวนการตรวจสอบจะให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในเครือข่ายแข่งกันคำนวณเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเครื่องใดทำได้ก่อนจะได้รางวัลเป็นเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล และข้อมูลที่

ตรวจสอบเสร็จแล้ว จะถูกนำไปเก็บไว้ในรายการประวัติธุรกรรมที่เป็นบล็อกเชน (Block Chain) ซึ่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดเก็บแบบเรียงลำดับต่อไปเรื่อย ๆ ตามลำดับของการเกิดขึ้นของธุรกรรม และข้อมูลประวัติธุรกรรมนี้จะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่สามารถรวมในเครือข่ายสกุลเงินนี้ (Depa, ม.ป.ป.) จึงเห็นได้ว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวที่ไม่ต้องผ่านระบบกลางในการตรวจสอบ อีกทั้ง ยังอาศัยการตรวจด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นช่องทางใหม่สำหรับการฟอกเงิน

สำหรับประเทศไทยมีผู้ที่แสวงหาประโยชน์หรือกำไรจากธุรกรรมภายใต้ระบบสกุลเงินดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการทำธุรกรรมโดยการเข้าซื้อเก็งกำไรในเงินดิจิทัล เช่น สกุลเงินบิตคอยน์ (Bitcoin) หรือจะเป็นการระดมทุนผ่านเครือข่ายระบบสกุลเงินดิจิทัลในรูปแบบของการลงทุนที่มีชื่อว่า Initial Coin Offering (ICO) ซึ่งต่างจากการลงทุนในรูปของ Initial Public Offering (IPO) ในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุนของแต่ละประเทศ (พรชัย บุญบรรณรัตน์กุล, 2561, น. 2) รวมถึงการฟอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัลการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลและการชักชวนให้ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชกำหนดธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 เพื่อควบคุมและกำกับผู้ประกอบการดังกล่าว แต่ก็ยังมีช่องว่างที่จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวต่อไป

ดังนั้น จากที่กล่าวมาจึงตระหนักได้ว่า การฟอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัลเป็นความท้าทายใหม่ในโลกของการเงินดิจิทัล การทำความเข้าใจถึงปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีมารองรับในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายทั้งแรงจูงใจ กลไกการดำเนินการ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

2. เนื้อหา

การฟอกเงิน (Money Laundering) เป็นหลักการเกี่ยวกับการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาผ่านกระบวนการทางพาณิชย์กรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายมาเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายหรืออีกนัยหนึ่งเป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการกระทำอันผิดกฎหมายโดยผ่านกระบวนการทางธุรกรรมเพื่อให้ผลประโยชน์ดังกล่าวกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมายในที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า “การฟอกเงิน” เป็นเล่ห์เหลี่ยมเพื่อการสร้างและปกปิดผลประโยชน์อันมหาศาลโดยการประกอบอาชญากรรม เนื่องจากการประกอบอาชญากรรมในปัจจุบันเหล่าอาชญากรจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งมีมูลค่ามหาศาลไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด จากผลประโยชน์ที่มีมูลค่ามหาศาลนั้นเป็นเหตุจูงใจให้อาชญากรมีการกระทำความผิดมากขึ้น ซึ่งอาชญากรรมที่ได้สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศไทยอย่างมาก ได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมยาเสพติด อาชญากรรมดังกล่าวสร้างความเสียหายต่อวงการธุรกิจ เศรษฐกิจและชื่อเสียงของประเทศ จึงเกิดแนวคิดที่จะป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้น (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.)

ปัจจุบันภายใต้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการเงินได้สร้างความท้าทายใหม่ต่อระบบกฎหมาย โดยเฉพาะการถือกำเนิดของสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) และเทคโนโลยีบล็อกเชน (Block Chain) มีคุณสมบัติเฉพาะอย่าง คือ ความสามารถที่จะหาวิธีในการปกปิดชื่อจริงหรือเอกลักษณ์ (Identity) ของผู้เป็นเจ้าของสกุลเงินดิจิทัล ตลอดจนมีกรรมวิธีในการปกปิดที่อยู่ไอพี (IP Address) ของผู้ส่งและผู้รับเงินดิจิทัลภายใต้เครือข่ายสกุลเงินดิจิทัล จึงเปิดโอกาสให้เกิดการนำเงินที่ได้จากการกระทำสิ่งผิดกฎหมาย

มาพอกในเครือข่ายเงินดิจิทัลจากธุรกรรมที่ผิดกฎหมายด้วย โดยความจริงที่ปรากฏในปัจจุบันพบว่า อาชญากรรมทางการเงินที่เกิดขึ้นโดยการนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้สนับสนุนในกิจกรรมนั้น แบ่งออกได้ 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ต้องการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Evasion) กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มที่ต้องการนำเงินสกปรกพอกให้สะอาด (money laundering) กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มที่ทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย (Contraband transaction) และกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มที่เป็นอาชญากรรมในลักษณะกรรโชกทรัพย์ (Extortion) โดยที่เหยื่อนั้นถูกข่มขู่ต้องจ่ายเงินให้เป็นเงินสกุลเงินดิจิทัล นอกจากนี้ ก็ยังไม่รวมถึงกลุ่มที่ก่ออาชญากรรมในรูปของการขโมยเงินสกุลเงินดิจิทัลของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งก็ทำได้ง่ายดังปรากฏเป็นข่าวถึงการขโมยเงินสกุลเงินดิจิทัลมูลค่าหลายพันล้านที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ (พรชัย บุญบรรณรัตน์กุล, 2561, น. 20-21)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายป้องกันและปราบปรามการพอกเงินในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องพัฒนาจากกรอบคิดดั้งเดิมที่เน้นสถาบันการเงินแบบเก่า ไปสู่การรองรับธุรกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นบนเครือข่ายดิจิทัล ความท้าทายอยู่ที่การสร้างสมดุลระหว่างการป้องกันอาชญากรรมกับการไม่ขัดขวางการพัฒนาวัตรกรรมทางการเงิน สุดท้ายแล้ว กฎหมายจะต้อง “ก้าวไปพร้อมกับเทคโนโลยี” มิใช่เพียงตามให้ทัน เพื่อให้สามารถป้องกันและปราบปรามการพอกเงินในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ควรมีการศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีภายใต้การพอกเงินโดยผ่านสกุลเงินดิจิทัล ดังนี้

2.1 ทฤษฎีการสมคบ (Conspiracy Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นไปตามหลักกฎหมายความผิดพื้นฐานของการสมคบกันกระทำความผิดทางอาญาที่ว่า “บุคคลที่ร่วมในการสมคบกันจะต้องมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับตัวการ” โดยหลัก (Pinkerton Rule) วางหลักไว้ให้ถือว่าผู้ร่วมสมคบกันร่วมกระทำความผิดต่อการกระทำของผู้ร่วมสมคบกันอย่างไม่จำกัด และการให้ความช่วยเหลือในการสมคบบ่อยอมจะทำให้กลายเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ ตามข้อตรรกวิทยาที่ว่าการก่อตั้งมีที่มาจากการตกลง และการตกลงนำไปสู่การสมคบกัน และการสมคบกันก่อให้เกิดความรับผิดชอบเกี่ยวกับตัวการ

นอกจากนี้ ยังมีความคิดเพิ่มเติมที่ว่า การกระทำความผิดเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบกันกระทำความผิดและเพื่อพิสูจน์ความผิดต้องแสดงให้เห็นว่า 1) มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบกันหรือตกลงจะกระทำความผิด และ 2) ต้องมีลักษณะที่ผู้สมคบกันมีการกระทำความผิดออกเพื่อจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการสมคบกัน ด้วยเหตุนี้การสมคบกันต้องมีการตกลงกันที่จะกระทำความผิด โดยการกระทำนั้นต้องมีการแสดงออกมาอันไปสู่การบรรลุข้อตกลง ถ้าหากไม่สามารถฟ้องร้องในความผิดฐานพอกเงินก็อาจฟ้องในข้อหาสมคบกันกระทำความผิด ตลอดจนการสมคบกันไม่ต้องการการกระทำถึงขั้นสำเร็จ แต่ต้องการการกระทำการอันเป็นความผิด (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ม.ป.ป.)

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการพอกเงินถูกวางรากฐานขึ้นจากความเข้าใจว่า การพอกเงินมิใช่การกระทำของบุคคลเพียงลำพัง หากแต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการร่วมมือกันซึ่งจะเห็นได้ว่าตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน พ.ศ. 2542 ต้องมีการสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยเฉพาะในปัจจุบันการพอกเงินยังมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นผู้กระทำความผิดสามารถสร้างเครือข่ายอย่างไร้พรมแดนโดยไม่ต้องมีความสัมพันธ์กันโดยตรง ตัวอย่างเช่น การสมคบระหว่างผู้ครอบครองเงินผิดกฎหมายกับผู้ดำเนินการ Crypto tumbler หรือที่รู้จักกันในชื่อ crypto mixers โดยเป็นการผสมผสานเหรียญจากแหล่งต่าง ๆ ทำให้ยากต่อการติดตามที่อยู่ธุรกรรมที่เฉพาะ

เจาะจง (Plisio, 2023) หรือบริการทางการเงินแบบ Decentralized Finance (DeFi) ที่สามารถทำธุรกรรมได้โดยไม่ต้องมีหน่วยงานผู้กำกับดูแล ไม่ต้องมีตัวกลางทางการเงิน (คณิศร แสงโชติและสุพริศร์ สุวรรณิก, 2564) ซึ่งทำให้บุคคลที่สมคบกันสามารถซ่อนตัวอยู่หลังระบบนามแฝงได้อย่างแนบเนียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสมคบ (Conspiracy Theory เนื่องจากการเปลี่ยนทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายให้กลายเป็นทรัพย์สินที่ดูเหมือนถูกต้องตามกฎหมายนั้นต้องอาศัยการสมคบระหว่างหลายฝ่าย อาทิ เจ้าของทรัพย์สินผิดกฎหมาย สมคบกับผู้ให้บริการสินทรัพย์ดิจิทัล หรือผู้จัดหากระบวนการซ่อนเส้นทางธุรกรรม โดยยังสอดคล้องกับอีกหนึ่งทฤษฎี กล่าวคือ ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory) ซึ่งจะกล่าวในลำดับต่อไป

2.2 ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory)

การช่วยเหลือและสนับสนุนโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับการช่วยให้ผู้อื่นก่ออาชญากรรมหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นก่ออาชญากรรม องค์ประกอบของการช่วยเหลือและสนับสนุน โดยสรุปนั้นจำเป็นต้องมีเจตนาที่จะอำนวยความสะดวกให้กับอาชญากรรมที่ผู้อื่นก่อขึ้น พวกเขาต้องให้การสนับสนุน ความช่วยเหลือ คำแนะนำ หรือกำลังใจในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งแก่ผู้กระทำความผิดหลัก ซึ่งเรียกว่า “ตัวการ” (“การช่วยเหลือ” มักถูกมองว่า เป็นการช่วยเหลือ ในขณะที่ “การสนับสนุน” มักถูกมองว่า เป็นการสนับสนุน แต่กฎหมายมักจะรวมคำเหล่านี้เข้าเป็นแนวคิดเดียว) บางครั้งจำเลยอาจถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานช่วยเหลือหรือสนับสนุนอาชญากรรม แม้ว่าจำเลยจะไม่อยู่ในเหตุการณ์ขณะที่เกิดอาชญากรรมก็ตาม ไม่จำเป็นต้องมีการตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด จำเลยอาจถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานช่วยเหลือและสนับสนุนแม้ว่าผู้กระทำความผิดจะไม่ถูกตัดสินว่ามีความผิดก็ตาม

การช่วยเหลือและสนับสนุนถือเป็น “อาชญากรรมเบื้องต้น” ซึ่งเป็นคำที่ใช้อธิบายความผิดเบื้องต้นหรือความผิดที่ยังไม่ครบถ้วน อาชญากรรมเหล่านี้ยังรวมถึงการชักชวน การขอร้องหรือชี้แนะบุคคลอื่นให้กระทำความผิด ความพยายาม ตั้งใจที่จะก่ออาชญากรรมและดำเนินการ “ขั้นตอนที่สำคัญ” หรือการกระทำที่คล้ายคลึงกันในทิศทางนั้น และการสมคบคิด ข้อตกลงในการก่ออาชญากรรมร่วมกับการกระทำอย่างเปิดเผยของผู้สมรู้ร่วมคิดคนหนึ่งในการส่งเสริมแผนการที่ผิดกฎหมาย (Justia, 2024)

จะเห็นได้ว่า การฟอกเงินมิใช่เพียงการกระทำของผู้ที่ครอบครองหรือได้มาซึ่งทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายเท่านั้น หากแต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างที่ได้กล่าวไว้ว่า ต้องมีการสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เนื่องจากการฟอกเงินผู้ที่มีบทบาทในการฟอกเงินไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ก่ออาชญากรรมต้นทาง แต่สามารถเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือให้ทรัพย์สินเหล่านั้นถูกนำเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างแนบเนียน ตัวอย่างเช่น ผู้ให้บริการเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลที่ละเลยการตรวจสอบตัวตนลูกค้า (KYC) เป็นต้น แม้มิได้เป็นตัวการฟอกเงินโดยตรง แต่การกระทำของพวกเขาก็อาจเข้าข่ายการช่วยเหลือหรือสนับสนุน และต้องรับผิดชอบภายใต้กฎหมายฟอกเงิน ดังนั้น กล่าวได้ว่า การที่จะดำเนินการฟอกเงินได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยการช่วยเหลือและสนับสนุนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory) ที่ชี้ให้เห็นถึงความรับผิดชอบของบุคคลที่มีได้ลงมือกระทำความผิดโดยตรง แต่กลับมีบทบาทสำคัญในการเอื้อให้การกระทำความผิดบรรลุผล เพื่อให้ทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายสามารถเคลื่อนย้ายและแปรสภาพได้โดยยากต่อการตรวจสอบ ต่อมา เมื่อกล่าวถึงการฟอกเงินนั้น การฟอกเงินนั้นมักเกิดขึ้นจากแรงจูงใจและความต้องการที่มีความสอดคล้องกัน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขออธิบายถึง

ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation) และทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์ (Maslow) ในลำดับต่อไป

2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation)

คำว่า “แรงจูงใจ” มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere”(Kidd, 1973 p.101) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “to move” อันมีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักนำบุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ (To move a person to a course of action) ดังนั้น แรงจูงใจจึงได้รับความสนใจมากในทุก ๆ วงการ

สำหรับโลเวลล์ (Lovell, 1980 p.109) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า “เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ”

ไมเคิล คอมแจน (Domjan 1996 p. 199) อธิบายว่า การจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรมการกระทำกิจกรรมของบุคคลโดยบุคคลจูงใจกระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การจูงใจเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจูงใจให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง ซึ่งจะเห็นได้พฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา ยกตัวอย่างลักษณะของการตอบสนองสิ่งเร้าปกติ คือ การขานรับเมื่อได้ยินเสียงเรียก แต่การตอบสนองสิ่งเร้าจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเช่น พนักงานตั้งใจทำงานเพื่อหวังความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ แรงจูงใจมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (intrinsic motives) เป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัวเขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์การ และองค์การบางแห่งขาดทุนในการดำเนินการก็ไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนที่ดีแต่ด้วยความผูกพันพนักงานก็ร่วมกันลดค่าใช้จ่ายและช่วยกันทำงานอย่างเต็มที่

2. แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) เป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม หรือยกย่อง แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

แรงจูงใจนั้นมีที่มาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น อาจจะเนื่องมาจากความต้องการหรือแรงขับหรือสิ่งเร้า หรืออาจเนื่องมาจากการคาดหวังหรือจากการเก็บกดซึ่งบางที่เจ้าตัวก็ไม่ต้องรู้ตัว จะเห็นได้ว่า การจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนเนื่องจากพฤติกรรมมนุษย์มีความซับซ้อน แรงจูงใจอย่างเดียวกันอาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต่างกัน แรงจูงใจต่างกันอาจเกิดพฤติกรรมที่เหมือนกันก็ได้ ดังนั้น จะกล่าวถึงที่มาของแรงจูงใจที่สำคัญ ดังนี้

ความต้องการ (Need) เป็นสภาพที่บุคคลขาดสมดุลทำให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อสร้างสมดุลให้ตัวเอง เช่น เมื่อรู้สึกหิวหรือเหนื่อยล้าก็จะนอนหรือนั่งพัก ความต้องการมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ นักจิตวิทยาแต่ละท่านอธิบายเรื่องความต้องการในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งสามารถแบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้เป็น 2 ประเภท ทำให้เกิดแรงจูงใจ คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (physical motivation) เป็นความต้องการเกี่ยวกับอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเครียด แรงจูงใจนี้จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้นและวัยผู้ใหญ่ตอนปลายเนื่องจากเกิดความเสื่อมของร่างกาย

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (social motivation) แรงจูงใจด้านนี้สลับซับซ้อนมากเป็นความต้องการที่มีผลมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ในความต้องการอยู่ร่วมกันกับครอบครัว เพื่อนฝูงในโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน เป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งในบางวัฒนธรรมหรือบางสังคมจะมีอิทธิพลที่เข้มแข็ง และเหนียวแน่นมาก

ความแตกต่างของแรงจูงใจด้านสังคมและแรงจูงใจด้านร่างกาย คือ แรงจูงใจด้านสังคม เกิดจากพฤติกรรมที่เราแสดงออกด้วยความต้องการของตนเองมากกว่า ผลตอบแทนจากวัตถุและสิ่งของ

แรงขับ (drives) เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางกายและสิ่งเร้าจากภายในตัวบุคคล ความต้องการและแรงขับมักเกิดควบคู่กัน เมื่อเกิดความต้องการแล้วความต้องการนั้นไปผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่าเป็นแรงขับ เช่นในการประชุมหนึ่งผู้เข้าประชุมทั้งหิว ทั้งเหนื่อย แทนที่การประชุมจะราบรื่นก็อาจจะเกิดการขัดแย้งหรือเพราะว่าทุกคนหิวก็รีบสรุปการประชุมซึ่งอาจจะทำให้ขาดการไตร่ตรองที่ดีก็ได้

สิ่งล่อใจ (incentives) เป็นสิ่งชักนำบุคคลให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ถือเป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น ต้องการให้พนักงานมาทำงานสม่ำเสมอก็ใช้วิธียกย่องพนักงานที่ไม่ขาดงาน โดยจัดสรรรางวัลในการคัดเลือกพนักงานที่ไม่ขาดงานหรือมอบโล่ให้แก่ฝ่ายที่ทำงานดีประจำปี สิ่งล่อใจอาจเป็นวัตถุ เป็นสัญลักษณ์ หรือคำพูดที่ทำให้บุคคลพึงพอใจ

การตื่นตัว (arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม สมองพร้อมที่จะคิด กล้ามเนื้อพร้อมจะเคลื่อนไหว นักกีฬาที่อุ่นเครื่องเสร็จพร้อมที่จะแข่งขันหรือเล่นกีฬา องค์กรที่มีบุคลากรที่มีความตื่นตัวก็ย่อมส่งผลให้ทำงานดี

การคาดหวัง (expectancy) เป็นการตั้งความปรารถนาที่จะเกิดขึ้นของบุคคลในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น พนักงานคาดหวังว่าเขาจะได้โบนัสประมาณ 4-5 เท่าของเงินเดือนในปีนี้ การคาดหวังทำให้พนักงานมีชีวิตชีวาซึ่งบางคนอาจสมหวัง บางคนอาจผิดหวังก็ได้ สิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่คาดหวังมักไม่ตรงกันเสมอไป ถ้าสิ่งที่เกิดขึ้นห่างกับสิ่งที่คาดหวังมากก็อาจจะทำให้พนักงานคับข้องใจในการทำงาน การคาดหวังก่อให้เกิดแรงผลักดันหรือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรม ถ้าองค์กรกระตุ้นให้พนักงานยกระดับผลงานตนเองได้และพิจารณาผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่พนักงานคาดหวังว่าควรจะได้ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งองค์กรและพนักงาน

การตั้งเป้าหมาย (goal setting) เป็นการกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายปลายทางของการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคลจัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของบุคคลผู้นั้นในการทำงาน ธุรกิจที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพควรมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานเพราะจะส่งผลให้การทำงานมีแผนในการดำเนินการเหมือนเรือที่มีหางเสือ เพราะมีเป้าหมายชัดเจน (Sukhum Rattanasereekiat, ม.ป.ป.)

2.4 ทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์ (Maslow)

คือ แนวคิดทางจิตวิทยาที่เสนอว่า มนุษย์จะถูกกระตุ้นให้เติมเต็มความต้องการขั้นพื้นฐานในลำดับต้นก่อนที่จะมีพัฒนาความต้องการนี้ออกไปจากด้านล่างสู่ด้านบน โดยทฤษฎีนี้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายซึ่งเกิดจากนักจิตวิทยาชื่อ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1943 ในงานเขียนชื่อ A Theory of Human Motivation และในหนังสือชื่อ Motivation and Personality

มักจะถูกแสดงด้วยรูปภาพพีระมิด ซึ่งสิ่งที่อยู่ล่างสุด คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานมากที่สุด และลำดับที่สูงขึ้นจะเป็นความต้องการที่มีความซับซ้อนขึ้นจนถึงยอดของพีระมิด ความต้องการที่อยู่ด้านล่างจะต้องถูกเติมเต็มก่อนที่มนุษย์จะมีความสนใจความต้องการในขั้นถัดไป ดังนี้

1. ความต้องการด้านกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การนอนหลับ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงสิ่งพื้นฐานอื่น ๆ เช่น ที่พักหลบภัย เครื่องนุ่งห่ม สารอาหารที่เหมาะสม และมาสโลว์ยังรวมการสืบพันธุ์ด้วย เพราะการสืบพันธุ์เป็นการเอาชีวิตรอดของเผ่าพันธุ์

2. ความต้องการด้านความมั่นคง ปลอดภัย (Safety and Security Needs) ความต้องการในลำดับนี้จะมี ความซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์อยากจะทำควบคุมและดูแลสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ดังนั้น ความปลอดภัยและความมั่นคงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยตัวอย่างของความต้องการด้านนี้ คือ ความมั่นคงทางการเงิน ความปลอดภัยของสุขภาพ ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ ความปลอดภัยทางอารมณ์ เช่น การไม่เศร้าเสียใจ ไม่ร้อนใจ วิตกกังวล หรือสภาวะที่เป็นลบ ความมั่นคงทางในการมีชีวิตที่ดี เพราะเราต้องการคาดเดาว่าอะไรจะเกิดขึ้นอย่างที่มีนัยเป็นไป เราไม่ชอบความเสี่ยงที่ดูแล้วเป็นไปได้ไม่ดี

3. ความต้องการด้านความรัก หรือการเป็นเจ้าของ (Love/Sense of Belongings) มีความสัมพันธ์ที่ดี ได้รับความรัก หรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการนี้เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) โดยที่สภาวะอารมณ์ ความสัมพันธ์เหล่านี้จะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ตามมา เช่น เพื่อน ความรักในเชิงโรแมนติก ครอบครัว ความเป็นกลุ่ม ความเชื่อใจและความสนิท ความต้องการในขั้นนี้ยังรวมไปถึง การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มต่าง ๆ เช่น เพื่อนร่วมงาน ครอบครัว กลุ่มทางศาสนา ด้วยเช่นกัน

4. ความต้องการด้านความเคารพ (Esteem Needs) ความต้องการด้านความเคารพเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านอื่น ๆ ได้รับการตอบสนองแล้ว ในระดับนี้เราต้องการความเคารพนับถือจากคนอื่น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ความต้องการที่จะเป็นใครสักคนหรือมีความภูมิใจ เกิดความความเชี่ยวชาญในทักษะต่าง ๆ ความต้องการที่จะได้รับการเคารพจากคนอื่น เช่น การมีชื่อเสียง ศักดิ์ศรี ความต้องการด้านนี้ยังรวมไปถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกมีคุณค่าหรือ self-esteem เช่นกัน คนที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านความเคารพจะมีความรู้สึกมั่นใจในความสามารถของตนเอง ในขณะที่คนที่ขาด self-esteem และการเคารพจากคนอื่น ๆ อาจทำให้เกิดความรู้สึกด้อยค่ากว่าคนอื่น ซึ่งมาสโลว์กล่าวว่า ความต้องการการยอมรับนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในเด็กและวัยรุ่น

5. การบรรลุความหมายหรือความสมบูรณ์ของชีวิต (Self-Actualization) เป็นสิ่งที่อยู่สูงสุดในระดับของความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ซึ่งมันหมายถึง การตระหนักในความสามารถของคน ๆ หนึ่ง ความต้องการที่จะเป็นในสิ่งที่คน ๆ หนึ่งสามารถเป็นได้ เป็นสิ่งที่มีความเฉพาะเจาะจง เช่น คน ๆ

หนึ่งถูกเติมเต็มจากตัวเองในการทำบางอย่างให้ดีที่สุด เป็นการบรรลุศักยภาพของตัวเอง และพัฒนาตัวเอง เช่น บางคนอาจต้องการเป็นพ่อแม่ในอุดมคติ บางคนอาจต้องการมีความเป็นเลิศด้านกีฬา บางคนอาจต้องการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ วาดภาพ อย่างเต็มศักยภาพ (Urbinner, 2564)

จากทฤษฎีดังกล่าว จึงอธิบายได้ว่า อาชญากรรมมิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เกิดจากปัจจัยหลายด้านที่ผลักดันหรือจูงใจให้บุคคลเลือกที่จะกระทำผิด ซึ่งแรงจูงใจถือเป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักจูงบุคคลให้เกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำหรือตื่นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง การฟอกเงินสะท้อนให้เห็นว่าอาชญากรรมมิได้เกิดเพราะโอกาสเท่านั้น แต่เกิดจากแรงจูงใจด้านผลประโยชน์ โดยเฉพาะเงินที่มีมูลค่ามหาศาลซึ่งเป็นแรงจูงใจหลักดันจากภายในตัว ในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือเกิดจากแรงจูงใจทางสังคม ซึ่งเป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมเนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ข้าวของมีราคาสูงขึ้น ค่าใช้เพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลต่อแรงจูงใจในการกระทำผิดขึ้น กล่าวคือการฟอกเงินให้ได้จำนวนที่ต้องการ อาชญากรรมและการฟอกเงินมิใช่เพียงพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย หากยังเป็นผลสะท้อนของความต้องการและแรงผลักดันภายในของมนุษย์ โดยหนึ่งในทฤษฎีที่ทรงอิทธิพลคือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การกระทำของมนุษย์มีรากฐานมาจากความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนองตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงการเติมเต็มศักยภาพสูงสุด เนื่องจากผู้ที่หันเข้าสู่การกระทำผิดเพื่อตอบสนองความอยู่รอดหรือความมั่นคงทางการเงิน มักฟอกเงินเพื่อนำผลประโยชน์จากอาชญากรรมมาใช้ได้โดยไม่ถูกตรวจสอบ และการครอบครองทรัพย์สินจำนวนมากอาจใช้เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ความหรูหรา หรือสถานะทางสังคม การฟอกเงินจึงเป็นกลไกที่ทำให้ทรัพย์สินสลับปรกถูกแปรเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จ และในระดับสุดท้ายผู้กระทำผิดมองว่าการกอบโกยผลประโยชน์ทางการเงินจำนวนมากจะทำให้ตนสามารถบรรลุเป้าหมายในชีวิต เช่น การขยายธุรกิจ การมีอำนาจ หรือการสร้างอิทธิพลทางการเมือง โดยเฉพาะในยุคสกุลเงินดิจิทัลที่การฟอกเงินทำได้ง่ายขึ้น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมีบทบาทสำคัญในการทำให้ความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์ไม่อาจบรรลุผ่านวิถีที่ผิดกฎหมายได้ อันเป็นแนวทางสู่การควบคุมอาชญากรรมเชิงป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จากที่กล่าวมานั้นจึงจำเป็นต้องมีการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีป้องกันอาชญากรรม (Due Process Model) และทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model)

2.5 ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรม (Due Process Model)

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ยึดหลักกฎหมายเป็นสำคัญ และเป็นรูปแบบที่ยึดการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามหลักนิติธรรม (Rule of Law) ที่ถือค่านิยมในเรื่องกระบวนการยุติธรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการต้องชอบด้วยกฎหมาย และต่อต้านการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบซึ่งมักจะเกิดจากการที่รัฐมุ่งที่จะควบคุมอาชญากรรมโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชน เป็นเหตุให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนถูกระทบกระเทือนจากการปราบปรามอาชญากรรมของรัฐอย่างมาก

ดังนั้น รัฐที่ยึดถือทฤษฎีความชอบด้วยกระบวนการทางกฎหมาย (Due Process Model) จึงต้องมีกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เน้นหนักไปในทางที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริสุทธิ์มิให้ถูกล่าละเมิดโดยไม่เป็นธรรมจากเจ้าพนักงานของรัฐ เช่น สิทธิของผู้เสียหาย สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา สิทธิของ

จำเลย การค้น การจับจะต้องมีหมายซึ่งออกโดยศาล เป็นต้น และหากบางกรณีมีพยานหลักฐานขึ้นสำคัญในการที่จะพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ แต่หากว่ากระบวนการที่ได้มานั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ไม่อาจจะรับฟังเพื่อลงโทษจำเลยได้ แม้พยานหลักฐานนั้นเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบก็ตาม (สำนักงานกฎหมาย Woody Law, ม.ป.ป.)

2.6 ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model)

เป็นรูปแบบที่เน้นการส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมุ่งควบคุมระงับ และปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลักขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมนั้นต้องรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ แม้การกระทำของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมนั้นจะกระทบกระเทือนต่อสิทธิของประชาชนก็ตาม แต่เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวมแล้วยอมทำได้ เช่น ตำรวจเป็นผู้ออกหมายจับได้เอง มีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนคดีอย่างมาก เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั่นเอง

รูปแบบนี้จะเน้นไปที่การควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเต็มที่ ส่วนเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลนั้นเป็นเรื่องรองลงไป เช่น กระบวนการในการได้พยานหลักฐานมานั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่หากว่าพยานหลักฐานนั้นสามารถที่จะพิสูจน์ถึงความผิดของจำเลยได้ ศาลก็อาจจะรับฟังได้เพื่อลงโทษจำเลย) (สำนักงานกฎหมาย Woody Law, ม.ป.ป.)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันเมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล การฟอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัลได้กลายเป็นความท้าทายใหม่ ธุรกรรมบนบล็อกเชนมีความรวดเร็ว ไม่ต้องพึ่งตัวกลาง และมีลักษณะไม่เปิดเผยตัวตน ส่งผลให้การติดตามอาชญากรรมทางการเงินมีความซับซ้อนขึ้น ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมจึงช่วยกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหา อาทิ บังคับใช้มาตรการ KYC/AML กับผู้ให้บริการสินทรัพย์ดิจิทัลทุกประเภท ใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์บล็อกเชนเพื่อติดตามเส้นทางเงินที่ผิดปกติ आयัดและริบทรัพย์สินดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เพื่อให้ผู้กระทำไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พบว่า การบังคับใช้มาตรการในการจัดปัญหาการฟอกเงินของประเทศไทยมุ่งเน้นไปที่การปราบปรามตามทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเน้นหนักทางด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมซึ่งใช้วิธีการปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลักของคดีอาญาเข้าสู่กระบวนการทางอาญาโดยไม่ได้คำนึงในตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัดมากนัก ซึ่งจะเห็นได้จากการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้มีมติให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) นำส่งข้อมูลผู้ให้บริการสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมดำเนินการปิดกั้นช่องทางการเข้าถึงแพลตฟอร์มของผู้ให้บริการที่ไม่ได้รับอนุญาตเพื่อเป็นการป้องกันมิให้อาชญากรใช้เป็นช่องทางในการนำทรัพย์สินจากการกระทำผิดไปฟอกเงินอันเป็นการแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น (Infoquest, 2567) แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินปิดกั้นช่องทางการเข้าถึงแพลตฟอร์มของผู้ให้บริการดังกล่าวเป็นการแก้ที่ปลายเหตุไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุ ดังนั้น กฎหมายจึงต้องมีมาตรการควบคุมพฤติกรรมเพื่อลดโอกาสและป้องกันมิให้บุคคลเข้าสู่เส้นทางอาชญากรรม มาตรการดังกล่าวต้องอยู่ในรูปแบบมาตรการที่เข้มงวด และมีบทกำหนดโทษที่รุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีป้องกันอาชญากรรม (Due Process Model) เพื่อเป็นการตัดวงจรอาชญากรรม ซึ่งเชื่อว่าการดำเนินตามมาตรการต่าง ๆ ยังมีความจำเป็นเพื่อให้ได้ซึ่งการจับกุมและ

ลงโทษผู้กระทำความผิดและจากการศึกษาทฤษฎีป้องกันอาชญากรพบว่า อาชญากรเป็นบุคคลที่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายหรือเกรงกลัวต่อการถูกจับกุมหากกระทำความผิด ดังนั้น อาชญากรจะไม่กระทำความผิดหากมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด กฎหมายมีบทลงโทษที่รุนแรงมากพอ ซึ่งทฤษฎีนี้กล่าวสรุปได้ว่า การป้องกันอาชญากรรมที่ดีต้องมีมาตรการหรือแนวทางที่ลดโอกาสของอาชญากรในการกระทำความผิด ด้วยเหตุนี้ จึงควรปรับปรุงมาตรการให้เข้มงวดโดยการกำกับดูแลผู้ใช้งานให้ครอบคลุมสกุลเงินดิจิทัลทุกประเภท มีระบบการตรวจสอบตัวตนลูกค้าในทุกแพลตฟอร์ม ทำการยืนยันตัวตน และตรวจสอบแหล่งที่มาของเงินก่อนการทำธุรกรรม การกำหนดให้ต้องรายงานธุรกรรมที่เกินมูลค่าที่กำหนด หรือมีการทำธุรกรรมข้ามพรมแดน และในส่วนบทกำหนดโทษนั้นควรมีการเพิ่มโทษทางอาญาให้สูงขึ้นกว่าการพอกเงินในรูปแบบปกติ เนื่องจากถือได้ว่าเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่เอื้อให้เกิดการกระทำความผิด และเพื่อยังสอดคล้องกับหลักการของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการทางการเงิน (FATF) ซึ่งถือเป็นองค์การระหว่างรัฐบาลที่ออกแบบและส่งเสริมนโยบายและมาตรฐานในการปราบปรามอาชญากรรมทางการเงิน ข้อเสนอแนะที่จัดทำโดยคณะทำงานปฏิบัติการทางการเงิน (FATF) มุ่งเป้าไปที่การพอกเงินการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและภัยคุกคามอื่น ๆ ต่อระบบการเงินโลก FATF ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 ตามคำสั่งของกลุ่มประเทศ G7 และมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส (Will Kenton, 2025) ที่เน้นการป้องกันก่อนเกิดการพอกเงินมากกว่ารอให้เกิดแล้วจึงปราบปรามการพอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัล โดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการทางการเงิน (FATF) กำหนดกรอบมาตรการที่ครอบคลุมและสอดคล้องกัน ซึ่งประเทศต่าง ๆ ควรนำไปปฏิบัติเพื่อต่อต้านการพอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธทำลายล้างสูง เนื่องจากประเทศต่าง ๆ มีกรอบกฎหมาย การบริหารและการดำเนินงานที่หลากหลาย รวมถึงระบบการเงินที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงไม่สามารถใช้มาตรการเดียวกันทั้งหมดเพื่อรับมือกับภัยคุกคามเหล่านี้ได้ ดังนั้น คำแนะนำของ FATF จึงกำหนดมาตรฐานสากลที่ประเทศต่าง ๆ ควรนำไปปฏิบัติผ่านมาตรการที่ปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะของแต่ละประเทศ อาทิ คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการทางการเงิน (FATF) กำหนดให้ต้องมีการระบุยืนยันตัวตนลูกค้าเช่นเดียวกับสถาบันการเงิน รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย การกำกับดูแลและการออกใบอนุญาตและจดทะเบียน เป็นต้น (The FATF Recommendations, 2025) ด้วยเหตุนี้ จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่กฎหมายต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง

3. บทสรุป

การพอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัล เป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจโลกในยุคดิจิทัล โดยมีลักษณะเฉพาะ คือ ความรวดเร็ว ข้ามพรมแดน และการปกปิดตัวตนได้ในระดับสูง ส่งผลให้การควบคุมและตรวจสอบยากกว่าระบบการเงินแบบดั้งเดิม แม้เทคโนโลยีบล็อกเชนจะมีความโปร่งใส แต่ในทางปฏิบัติอาชญากรสามารถใช้เครื่องมือหลบเลี่ยงการตรวจสอบได้หลายรูปแบบ

การพอกเงินผ่านสกุลเงินดิจิทัลมิใช่เพียงปรากฏการณ์ทางการเงิน แต่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สะท้อนการทำงานของแรงจูงใจ ความต้องการ และเครือข่ายความร่วมมือในระดับสากล ทฤษฎีสมคบและการช่วยเหลืออภินายการกระทำเชิงเครือข่าย ทฤษฎีป้องกันและควบคุมอาชญากรรมชี้ให้เห็นแนวทางเชิงนโยบายในการสกัดกั้นและจัดการ ขณะที่ทฤษฎีแรงจูงใจและทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์เผยให้เห็น

มิติภายในของมนุษย์ ซึ่งผลักดันให้แสวงหาวิธีการฟอกเงิน การเรียนรู้ผ่านทฤษฎีเหล่านี้ จึงเป็นหัวใจสำคัญ ในการวางมาตรการรับมือกับอาชญากรรมการเงินยุคดิจิทัลอย่างรอบด้าน ทั้งการป้องกัน ควบคุม และ สร้างความเข้าใจต่อแรงผลักดันของมนุษย์ อันจะนำไปสู่สังคมที่โปร่งใสและมั่นคงมากยิ่งขึ้น

4. เอกสารอ้างอิง

- คณิสร์ แสงโชติ และ สุพริศร์ สุวรรณิก. (2564). *De(Fi)ing Gravity: Decentralized Finance จาก กรณีศึกษา Compound DeFi* อาจเป็นโลกคู่ขนานกับระบบการเงินแบบดั้งเดิมได้ แต่มีข้อจำกัด อีกมากที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.pier.or.th/abridged/2021/12/>
- พรชัย บุญบรรรรัตนกุล. (2561). *การศึกษารูปแบบและการควบคุมการใช้เครือข่ายระบบเงินดิจิทัลเพื่อ ป้องกันการฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). *แนวคิดและทฤษฎี*. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2568, จาก https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2556/laws40556jt_ch2.pdf
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (ม.ป.ป.). *แนวความคิดเกี่ยวกับการฟอกเงินของไทยและต่างประเทศการใช้ดุลยพินิจ การเข้าถึงข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม*. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2568, จาก <https://dspace.spu.ac.th/server/api/core/bitstreams/f6d2964b-2d0e-4fb1-a718-21f9f3511ee3/content>
- ศิวินทร์ หมุนสิงห์. (ม.ป.ป.). *เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลกับการสร้างมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและ สังคม*. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/tech-innovation-article>
- สำนักงานกฎหมาย Woody Law. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีการจัดรูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. สืบค้น เมื่อ 26 สิงหาคม 2568, จาก <https://sites.google.com/view/chalermwut/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8crime-control-and-due-process>
- เสกสันต์ พันธุ์บุญมี. (ม.ป.ป.). *การเลี้ยงลูกยุคดิจิทัล เพลิดเพลินเด็กติดจอเป็นพลเมืองดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/Raising-kids-in-digital-era>
- Carolina Claver, Chady El Khoury, Rhoda Weeks-Brown. (2023). *Financial Crimes Hurt Economies and Must be Better Understood and Curbed*. Retrieved August 28, 2025, from <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2023/12/07/financial-crimes-hurt-economies-and-must-be-better-understood-and-curbed>
- Depa. (n.d.). *Getting to Know Cryptocurrency*. Retrieved August 28, 2025, from <https://www.depa.or.th/th/article-view/article-getting-know-cryptocurrency>

- Infoquest. (2024). *The Securities and Exchange Commission (SEC) has joined hands with the Ministry of Digital Economy and Society (MED) to block illegal digital asset service platforms*. Retrieved August 28, 2025, from <https://www.infoquest.co.th/2024/392766>
- Justia. (2024). *Aiding and Abetting a Crime & Legal Defenses*. Retrieved August 26, 2025, from <https://www.justia.com/criminal/offenses/inchoate-crimes/aiding-abetting/>
- Plisio. (2023). *Crypto Mixers Introduced: A Beginner's Journey to Coin Tumblers*. Retrieved August 28, 2025, from <https://plisio.net/th/blog/crypto-mixers-unveiled-a-novice-s-journey-into-coin-tumblers>
- Sukhum Rattanasereekiat. (ม.ป.ป.). *theories of motivation*. Retrieved August 28, 2025, from <https://pmcexpert.com/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%82%E0-motivation/>
- Urbinner. (2564). *Maslow's Hierarchy of Needs*. Retrieved August 28, 2025, from <https://www.urbiner.com/post/maslow-hierarchy-of-needs>
- Will Kenton. (2025). *Financial Action Task Force (FATF): What it is, How it Works*. Retrieved September 29, 2025, from <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-action-task-force-fatf.asp>
- The FATF Recommendations. (2025). *History of the FATF*. Retrieved September 29, 2025, from <https://www.fatf-gafi.org/en/the-fatf/history-of-the-fatf.html#:~:text=FATF%20%E0%B8%81%>